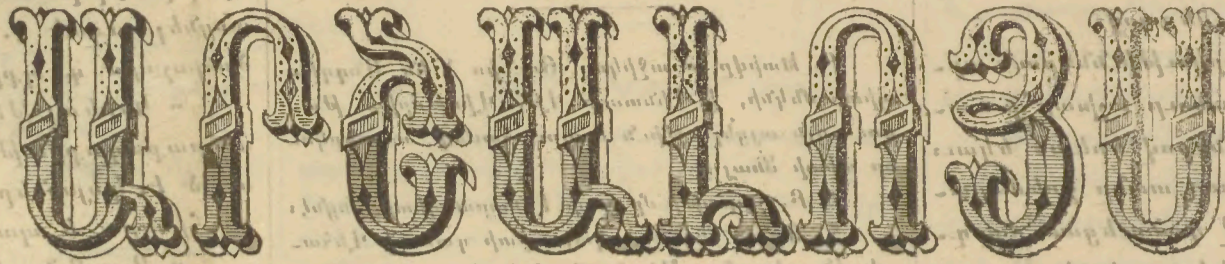


ՏԵՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
Ե. ՓՈՐՈՍՅԱՆ

ՆԱՏՈՎ ՎԱՐ ՈՐ ՆՈՒ Ե ԳՐՈՒԹԻՒՆ
ՊԵՏԻ Ե ԳՐՈՒԹԻՒՆ
ՏՊՈՐԻՆ ԱՐՇԱԿԱՅԱՆ ԵՐԱՐԻ
ԳԱՅԻՆԷ (ՓՈՐՈՔ ԱՆՏՐԱՆԻ)

E. TOROSSIAN
Directeur-propr. du journal arménien
ARCHALOUICE
LE CAIRE (Égypte)

Poste-restante



ԼՐԱԳԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ՉՈՐԵՔԱՐԹԻ ԵՒ ՇԱՐԱԹ ՕՐԵՐԸ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ՎԿՆՈՍՈՒ ՇԱՐԱԿ
ՏԱՐԵԿԱՆՆԻ ՈՂՁ ՂԱՆԿԵՆ. 60
ՎԵՃԱԿԱՆՆԻ » » 85
ՏԱՐԵԿԱՆՆԻ ՓՐԱՆԿ 20
ՎԵՃԱԿԱՆՆԻ » » 12

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆԿԷ
ԵՒ ՔՐՈՒՍԱԿԱՆ ՇԱՐԱԿ
ՆՍՐԱԳՐՈՒՄԵՆԱՆ ՎՐԱՅ :
ԽՐԱԳՐՈՒՄԵՆԱՆ ՈՂՁՈՒՄԸ
ԳՐՈՒՔԻԿԷ ԵՒ ՆԻՆ ՏՄՈՒՔ :

ԱԶԳԱՐՈՒԹԻՒՆԷ
ԿԱՆԻՔԻ ԳՐԱՐԵՒՆԷ

ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ ՔԱՂՈՒԹԻՒՆ

(Շարք եւ վերջ)

Բարոյական քաղաքական իր օրինակ կրնանք
առնել Իսրայելացի երեք պատանիներուն ընթաց-
քը Իսրայելի թագաւորին հրամանին հակառակ :
Թող բռնապետը զայրանայ, թող հակառակորդ-
ները խայտան, թող փողերը որոտընդոտ գոչին
թող խուժանը աղաղակէ, թող կըրակի հնոցը բոր-
բոր, փրփրէ պիտի չ'հեռանին բացմութեան ձայնին
եւ միայն ու փորձութեան ց'ման պիտի դիմարեն
« քեզի յայտնի ըլլայ ս'վ թագաւոր, որ մենք քու
Աստուածներդ Վերջ պաշտեր, եւ քու կանգնած
ուկի արձանիդ երկրպագութիւն չենք ընելու »
Այդ ք համազօան քաջութիւնը Արեւք կրնայ
խաւարիլ, լուսինը արեւան փոխուիլ, երկիրը սա-
սանիլ եւ լեռներուն հիմքը շարժիլ, բայց մենք
անյողողղ պիտի մնանք մեր սկզբունքներուն
վրայ, եւ ինչու :

Որովհետեւ կզգանք թէ բարոյական օրէն-
քը ի մեզ էականապէս աւելի մեծաքանակ է քան
երկնայ սաստեղազարդ կամարը, որովհետեւ գիտենք
թէ ոչ ջրհեղեղը կ'մնայ ողողել, ոչ երկրաշարժը
կրնայ խորտակել եւ ոչ կրակի հնոցը կրնայ սպա-
վել այն յաւիտեական իրականութիւնը որոնք
վրայ յարուցողած է մեր ամբողջ էութիւնը :
Նեղութեան եւ ստապանքի ս' եւ է սաստկու-
թիւն կ'արդ չէ սասանել զայն :

Բարոյական օրինաց գեղարանացութեան մա-
սին համոզման չ'գոյութիւն կամ մեղկութիւն է
որ երբ կը տեսնենք մեր ընկեր պարածները սպա-
կանութեան զեխին մէջ շաղախուած, չենք հա-
մարձակիլ քեզութեան ձեռք մը կարկառելու :

Բարոյական քաջութիւնը կազմող տարրե-
րէն մին պարտականութեան գիտակցութիւնն է :
Այն բանը որ մարդուս կեանքը կազմուածն է
թանամանց նետներուն զօրութիւնը կը չեզոքացնէ
պարտականութեան գիտակցութիւնը եւ զայն
աւելիքէ կտարեւելու քաջութիւնն է : Պարտականու-
թեան գիտակցութիւնը կը գոտեւորէ զմեզ կը
զօրացնէ մեր կեանքը ծունկերը եւ կը հաստատէ
մեր շատեալ շիւղերը. անկա պառ ջան մըն է որ
կը լուսաւորէ մեր ճամբան թանձր մթնոթեան
մէջ :

Պարտականութեան ուղիղ կամ սխալ ըմբռ-
նումէն կախեալ է մեր կենաց աւաքինի կամ մոլի,
կորով կամ թուլամորթ, անձնուրաց կամ եսասէր
բարեացակամ կամ յաջողոտ, գովելի կամ ար-
համարելի ըլլալը :

Պարտականութեան պայմանմանց ըստ բաւա-
կանի խելամուտ չլլալուն արդիւնքն է որ բաւ
զուժք կը փոխանակեն իրականութիւնը դուրերին
հետ եւ կը վաճառեն իրենց հոգիներուն յաւիտե-
ական երջանկութիւնը մի քանի տարիներու ժա-
մանակաւոր գուարձութեան համար :

Երկնային յեղափոխականը, Յիսուս, իր աշա-
կերաններուն ըսաւ, « Իւր ք էք երկրի աղբ, ինչպէս
որ աղբ իր աղային յատկութեամբ կ'արգիլէ նե-
խութիւնն, նոյնպէս պարտականութեան քաջու-
թիւնը հակառակական մըն է բարոյական փոռու-
թեան դէմ : Բայց երբոր աղբ կորսնցնէ իր համը,

այլ եւս բանի դէմ չ'գար, միայն զուրս նետուե-
լիք եւ վարդոց ոտքին տակ կոխուելու կը յար-
մարի : Համը կորսնցուցած աղին կը նմանի այն
կեանքը, որ ճշմարտութեան համար քաջալերական
խօսք մը չունի, որ արդարութեան կողմնակից ըլ-
լայէր կ'երկնայ, ստութիւնը դատապարտելու կը
վախնայ, կեանք մը որ չունի յաւիտեական սկզ-
բունք մը ուղղելու իր գործերը եւ նեղուելու իր
խորհուրդները :

Կայ ուրիշ բարոյական թշուառ մը որուն
դիմարդիւն համար քաջութեան կը կարողութիւն :
Չար սովորութիւնը յաճախ ընկերութեան վրայ
այնպիսի խելամուծիւն մը կ'ստանան որ անոնց
ընդհանրապէս համար հարարակ քաջութիւնն աւե-
լի բանի մը կը կարողութիւն : Անոնց բռնապետու-
թեանը տակ շատ քաջեր մարտիրոսացած են :
Չարիք եւ մեղք իրենց զաղրութիւնը կը կորսն-
ցունեն սովորութիւնը կզած ըլլալու համար :
Մեքաւորութիւնը եւ ընտանութիւնը կը նուազե-
ցնէ անոնց գաղտնիքը : Անկողմնակալ ուղու
կարող չենք դատել զանոնք : Մեր բարոյականը
զգայնութիւնը կրնայ արմատաւ սովորութեան ազդե-
ցութեանը տակ : Ասկէ աչ շատ տարիներ առաջ
Ամերիկայի մէջ քրիստոնէայ սեպոցած մարդիկ
խիղճ չէին ընել մասուկներ եւ կիներ զողնալով
վաճառելը, որովհետեւ գերեզմանութիւնը ժա-
մանակին սովորութիւնը եղած էր եւ անոր ազ-
դեցութեան քակ շատ մը իրացանք ազիւ հոգիներ-
րու բարոյական դատողութիւնը թթացած էր :
Կան մեր մէջ կարգ մը եղծումներ եւ նա-
խապարտումներ որ սովորութեան կարգը անցած
ըլլալուն համար կորսնցուցած են իրենց նողկու-
թիւնը :

Եթէ ունենանք Կրիստոսայ կամք մը եւ իշ-
լանք այն ժայռին նման որ լայն չէ խորունկ հիման
մը վրայ հաստատուած կրնայ զիմարդիկ հեղեղին
անեղ հոսանքին, այն ատեն քաջութիւն պիտի
սկսենք տարրերելու մեզ չըջալատող ընկերու-
թեան ձայնէն. իսկ եթէ ունենանք մարդոց եր-
կիւղը կորուստի երկիւղը, ծաղու առարկայ լինե-
լու երկիւղը, զրպարտուելու երկիւղը, ժողովր-
դականութիւնը կորսնցնելու երկիւղը, ան ատեն
մեր անդամները պիտի շլախին եւ անկեղծան իրի
մը պէս լքուած, ընդհանուր հասանքը պիտի տանի
մեզ ուր որ կամի : Մեքաւ ձուկը ալիքներու
ձեռքը խաղալիկ կըլլայ, իսկ կենդանիներն հո-
սանքին հակառակ կրնան լողալ :

Ինչո՞ւ Ահարոն ձուլածոյ որդը չինց, մինչդեռ
լու կը ճանչնար կուսակցութեան սոսկալի մեղք
մը ըլլալը. որովհետեւ չուէնցաւ բարոյական քա-
ջութիւնը կանգնելու ուղղութեան եւ արդարու-
թեան կողմը խուժանին սպառնալիքներուն հա-
կառակ չ'իջնէ յաջողութեան գաղանիքը աշխար-
հը բարենորոգողներուն : Պաշտի, Աթանասիոսի,
Գրիգոր Լուսաւորչի, Լուսերի : Անոնք ըմբռնած
էին այն պատգամը, որ եղելի էլ տրուեցաւ :
Չեմ կրնար խօսքս վերջացնել առանց ակնար-
կութիւն մը ընելու՝ բարոյական քաջութեան մի-
այլ երեւոյթի վրայ զոր կրնանք կոչել անձի
դէմ քաջութիւն : Այս է դժուարագոյնը բոլոր քա-
ջութեանց : Անք մեր ամենէն վտանգաւոր թըշ-
նամին է : Ան որ իր անձին կը յաղթէ, մեծագոյն
յաղթողն է, կ'ըսէ առաջը : Շատեր կան որ կրնան

անտեսել դուրսէն եղած թելադրութիւնները, բայց
իրենց իսկ ջրնին չար հակամարտութեանց անեղեւ
տկար եւ անգոր են : Սակայն ոչ մի տեսակ յա-
ջութիւն այնչափ անհրաժեշտ է որչափ այն որ
մարդս կարող կ'ընէ առ ոչինչ գրել իր իսկ չար
ունակութեանց կրակի հնոցը :

Անք միշտ մեր հետն է. անկէ ջնք կարող
փախչիլ : Կեանքու խորհուրդն մէջ ապրող ա-
ռանձնակեաց ճգնաւորը թէեւ իսկաւ չէ ընկե-
րութեան փորձութիւններէն, բայց մարմնայն եւ
անձին յարձակումներէն զերծ չէ : Վերջապէս ան-
ձի դէմ եղած քաջութիւնը բարոյական քաջու-
թեան փորձաքարն է, որովհետեւ մինչ ուրիշներու
ներկայութեան մոլութիւններէ խոթուածը կրնայ
անուանարկութեան երկիւղին արգիլուք ըլլալ,
անձին չար թելադրութեանց զիմարդու ուժին
ազերւրը հոգւոյն մէջ կը կանուի :

Մ. Յ. ԳՆՃԱՆ

ՆԱՄԱԿ ԱՂԷՔԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԵՐԱՅՐԱՍՏԱԿՈՒԹԻՒՆ ԱՐ

(ՆՈՐ ԿԱՅԵՆԸ)

24 Մարտ 1900

Այսչափ դարերէ վերջ, զեւ մարդ-
կութիւնը մեզցած չէ կայէնի արարքները
ընդօրինակելը :

Անշուշտ տեղական թերթերու մէջ
կարդացիք. Աղբքանդրիոյ մէջ ամենուն
ծանօթ, Յունական հպատակ, Պ. Բարսեղոս
Տրմննձանթօի անհետացումն :

Ոստիկանութիւնը Յունական հիւպա-
տոնարանի հետ միայն ձերբակալել տու-
ած էր անյայտացեալներ եղբայրը, որուն
ընթացքը կասկածներու տեղի տուած էր :

Այդ կասկածները իրականութեան
վերածուցան երեկ ոստիկանութեան խիճճ
հարցաքննութիւններուն հետեանքը :

Եղբայրապայանին ձեռքերուն վրայ խաւ-
ուածքներու նշաններ կը տեսնուէին, որոց
մասին չկարողայաւ գոհացուցիլ բացա-
րութիւններ տալ եւ նոյնպէս չ'կարողայաւ
բայտարել թէ՛ իւր եղբայրը, որ ուրիշներ
գիտէին թէ՛ անցեալ կիրակի ժամը Յին իւր
տունը ընդունած էր՝ ի՞նչ եղև :

Անյայտացումն օրն իսկ, ի՞նչ կասկածի
սպանելոյն տան դւնապանը ձերբակալուած
էր, որովհետեւ սա Պ. Բարսեղոս աղախնոյն
իմացուցած էր թէ՛ իւր տէրը տուն չ'պիտի
վերադառնար :

Ոստիկանութիւնը վերջապէս սպանե-

լոյն եղբորը տան մէջ խուզարկութիւն մը կատարելու որոշումը տուաւ, ինչ որ տեղի ունեցաւ մանրակրկիտ կերպով:

Ահաւասիկ խուզարկութիւններուն արդիւնքը որ երեկ ընդհանուր աշխարհը տուկացնելու հանգամանքներով երեւան եկաւ:

Պ. Բարասքօի եղբոր տանը շտեմարանին կոյուղիներուն մէջ գտնուեցաւ մարդկային մտի կտորուանքներ, այնպէս որ այլ ևս կասկածելու տեղի չ'մնաց թէ Պ. Բարասքօ իւր հարազատ եղբոր սպանինչն էր և իր զոհին դիակը յօշոտելով նետած էր կոյուղիին մէջ:

Ժամը 4 1)2ին օստիկանութեան տեղակալ մը, կառավարական ներկայացուցիչ մը, յունական հիւպատոսարանէն փոխանորդ մը և թաղի մէրիթի պաշտօնեայն ոճրին վայրը գնացին և տեսան Բարասքօի մարմննայն այլ և այլ մասերը, սրտնք արգէն ներքու վիճակին հասած էին:

Եղբայրասպանին հարցաքննութիւնը տուալ կը տարուի, որոնք մանրամասնարար հաղորդել շատ երկար պիտի ըլլայ:

Այս դէպքէն ինչ տպանորութիւն որ իմ վրայ կը մնայ, անբացատրելի սոսկում մ'է և զզուանք մը դէպի նոր կայէնը:

Պ. Ճ.

ՇԵՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Այրի Տիկին Ագապի Մ. Ս. Եկաւեան. Տէր և Տիկին Մ. Կարապետ Եկաւեան. Տէր և Տիկին Մ. Գէորգ Եկաւեան. Տիար Վահան Եկաւեան: Տիար Պետրոս Գոլանճեան, Տէր և Տիկին Փիլիպպոս Մելիքեան. Տէր և Տիկին Սարգիս Զուրիկեան. Տէր և Տիկին Գրիգոր Տէր Միքայէլեան. Տիար Գարեգին Պահլաւ. Տիար Առաքել Եկաւեան. Տիկին Տուտու Մ. Գ. Եկաւեան. Տիար Նշան Եկաւեան. Տէր և Տիկին Մ. Ս. Մելիքեան. Այրի Տիկին Հաճի Մարան Բրուտեան եւ Որդիք. «Արշալոյսի միջոցաւ կը փութան իրենց խորին շնորհակալիքը յայտնել ամեն ազգականաց բարեկամաց և համակրողաց, որոնք կիրակի օրը 12)25 Մարտ, հաճած էին ներկայ գըտնուիլ

ՀԱՃԻ ՀԱՆՐԱ ԵԿԱԻԵԱՆԻ (ԱՅՐԻ ՏԻԿԻՆ ԳՈՂԱՐԻՆԷ)

յուզարկաւորութեան տխուր հանգիստին և իրենց ցաւակցական զգացումներն արտայայտել հանգուցեալ տիկնոջ սգաբիր զաւակաց, գասերաց, հարսերուն, փեսայներուն, թուներուն և բոլոր ազգականաց:

Եկաւեան ընտանիքը իր մասնաւոր և անհուն շնորհակալիքը կը յայտնէ նաև Գահիրէի Հայոց Որբանոց մ'ը կրթութեան Գիւանի և Գործադիր Ժողովոյ Պատ. անդամնցն, որոնք ի պաշտօնէ բարեհաճած էին փութալ իրենց ցաւակցութիւններն յայտնելու սղբացելոյն համար:

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Բ. Խտիվը առաջիկայ Յունիս 17ին Անգղիա պիտի մննի, ի վիտտոր վեհ. վիզթորիա թագուոյն այցելութիւն տալու համար, ուր երկու օր պիտի մնայ:

Ն. Բ. շարաթի մը չափ Լոնտոն պիտի անցնէ: Պ. Ռընէլ Ռոս ներկայ պիտի գտնուի վեհապետին տեսակցութեանց ժամանակ:

Կը կարծուի նաև թէ՛ ընդունելութիւն մը ըլլայ Պէտքօրի դոճքսին կողմէ եւ ուրիշ շատ մը հանդէսներ տեղի ունենան:

Վսեմ. Մուհամմէտ Ալի փաշա Խտիվին պիտի ընկերանայ Լոնտոնի մէջ:

Նորին Բարձրութիւն այս ճամբորդութեան ատեն հետեւորդ պիտի ունենայ Մարթինօ փաշա, Անմէտ Զէքի փաշա, Թիւրքիսըն փաշա, Մօհամմէտ Եալէր պէյ, Տր. Քօքքի պէյ:

Եթէ առողջութիւնը թոյլ տայ, Ն. Վ. Մուսթաֆա փաշա Յէհմի եւս պիտի ընկերանայ Նորին Բարձրութեան:

Հաւանական է թէ՛ Ն. Բարձրութիւն Անգլիայէն Փարիզ մտնի երկու շարաթի չափ հոն մնալու համար, ուրիշ Տիօն պիտի երթայ ու անտի պիտի վերադառնայ Եգիպտոս:

Յունական գաղթականութիւնը որ մինչեւ ցարդ խոն դատարանի մէջ իր յատուկ ներկայացուցիչը չ'ունէր, ընդհանուր հիւպատոս Պ. Գրիբարիտի միջամտութեամբ յոյն խորհրդակցանի մը անուանումը խնդրեց եզրնաձեւ կառավարութեան:

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱնԳՂԻԱ. — Ուր ՕՇխի մէջ կը կարծուի թէ պատերազմը իւր վերջակէտը գնելէ շատ հեռի է. մեծ գործունէութիւն կը տիրէ պաշտօնական շրջանակներու մէջ, ուր պատրաստութիւնները կատարելութեան կը հասցնեն Տրդ. զօրաբանակը զրկելու և կանոնաւոր ու տեղական բանակներուն զօրութիւնը աւելցնելու համար: Կ'գրադին նաև կարելի եղածին չափ շուտով զրկել կամաւորներու նորանոր կազմակերպութիւնները:

ԹՈՒՐԿԻԱ. Սուլթանին ընտանիքը՝ իր Կայսրութեանը պէս քայքայուելու վրայ է: Փեսայէն ետքը՝ կարգը հիմակ աղջկանը եկած է: Վիէնայէն հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Սուլթանին սիրական աղջիկը, Նարէշտա (*) հօրը տունէն փախեր անյայտ եղբր է Թուրք բանաստեղծի մը, Նիկեարիի հետ:

Հեռագիրը կը յաւելու թէ՛ Ապտուլ Համիտ շատ զգածուեր է այս դէպքէն:

— Չինուորական տրոց հաւաքման մասին Թուրքիոյ գաւառներուն մէջ տիրող խռտութիւններն անկարագրելի են:

Վերջին թղթաբերով Արաբիիքէն և Խարբերդէն հասած լուրերն շատ սրտաճրմիկ են: Բազմաթիւ հայեր բանտարկուած են զինուորական տուրքի պատճառաւ և իւրաքանչիւր մարդ գլուխ 100 դրչ. և աւելի կուզուի եղբր. մինչդեռ անոնցմէ շատերը օրական չորաբեկ հացի մը կարօտը կը քաշեն:

Խեղճ հայ ժողովուրդ. արգեօք ե՞րբ վերջ պիտի դրուի քու գեթազդութեանցդ:

ԹՈՒՐԿԻԱ. — Կ. Պօլսոյ մէջ գրաքննութիւնը շատ ծիծաղելի դրութեան մը մէջ կը գտնուի: Արթիւք մը որ Մուհամմէտ Ալիի

հետ դեռ նոր Կ. Պօլսո հասած և վիքթօր Հիւկօի մէկ թատերախաղը գրաքննութեանէ անցնել ուզած է. այս մասին հետեւեալ ծիծաղաշարք գէպքը պատմած է:

« Կերեայ թէ՛ ըսած է, սուլթաններու մայրաքաղաքին թատրոններուն մէջ արգիւտած է, կայսրներու թագաւորներու, թագուհիներու և պալատներու վրայ խօսիլ:

« Չարմանալին այն է որ այս արգելքը բացարձակ է և հանդիսատեսները պէտք չէ որ թատերաբեմին վրայ այնչափ մեծ մարդիկներու անունները յեղղեղուիլը լսեն և մօտէն զանոնք տեսնեն. որովհետեւ այս բանը կրնայ իշխողին անձնատիրութիւնը վերաւորել:

« Այսպէս ուրեմն Ռիչ Պրաս ներկայացուած ատեն զգուշանալ պէտք է գէթ անգամ մը արտասանել թագաւոր, թագուհի, պալատ և նոյն իսկ գրեակ բառերը: Ինչպէս այս պարբերութեան մէջ. quand le ROI n'est pas là, la REINE mange seule. Հետեւեալ ձեր սրուած էր.

Quand MONSIEUR n'est pas là, MADAME mange seule.

Ուրիշ մը. Madame de Neubourg n'est plus REINE en Espagne.

Փոխուած էր Madame de Neubourg n'est plus RIEN en Espagne.

Եւ երբ անկարելի էր թագաւոր և թագուհի բառերուն տեղ ուրիշներ գետնել, Մուհամմէտ Ալի կուտէր. . . զանոնք:

Ինչ յառաջդիմութիւն . . .

Հ Ե Ռ Ա Գ Ի Ր

ԳՐՈՒՆԵԹԱՏ 20 Մարտ. — Հրամանատար Օլիվիէն, Պէթիլի շրջականներուն մէջ զարկաչ զօրավաք կաթմաբրը:

Բազմաթիւ անգղիացիներ սպանուեցան և գերի բռնուեցան: Անգղիական բանակները հաւասարապէս խորտակուեցան Լոպպիի ձօտերը:

ՏԻՒՐՊԱՆ 22 Մարտ. — 5,000 պօէրներէ բաղկացած գունդ մը Պիկար-Պէրկի մօտ Բօմբոյոյ պրեց և գրգռեց բլուր մը որ կը բարձրանայ Բօմբոյոյ վրայ:

ԼՈՆՏՐԱ 23 Մարտ. — Թագուհին այսօր Հէրպերթ Վօլվիչի հիւանդանոցին փրաւորեալ զինուորներուն այցելեցու ժամի մը չափ կեցաւ անոնց քով, անկէ Ն. Վ. կառքով գնաց Պլէքաթի խոթանին կայքիւնները գիտել, ուրիշ վիտտօր վերադարձաւ:

ՊՈԼՏՅՈՆԹԱՏ 24 Մարտ. — Հարաւէն եկած հաղարուոր Պօէրնի Լէտիպրան հասան և բաղխում մը ունեցան մրէնչի գումարտակներուն հետ, որոնք Թապաչուի կողմէն կուգային:

ԲԱՓ 24 Մարտ. — Բիւնմէ գնդապետը Լօպպիին թողուց և քաշուեցաւ գէպ ի Գրօգօտիլ-Բուլ:

ԼՈՆՏՐԱ 23 Մարտ. — Պարոն Պալթուր կը խոստովանի թէ՛ արդի սովին տազնապը որ կը տիրէ Հնդկաստանի մէջ, նախընթաց տարիները կը գերազանցէ, բայց պէտք է հաստատել թէ, կըսէ, հնդկական կառավարութիւնը պիտի կարենայ իւր սրամա-

Ս Խ Ա Լ Մ Ը

դրութեան տակ գրուած գումարով արդի կացութիւնը դարմանել:

ԼԷՅՏՄԻԹ՝ 25 Մարտ. — Զօրապետ Վուտկաթ, որ Սպիտոն-Գօրի մէջ ծանրապէս վիրաւորուած էր, երեկ մեռաւ:

ԲԱԲ 25 Մարտ. — Զօրապետ Գլէման Յիլիբօբօլի մտաւ:

ԼՈՆՏՐԱՍ 27 Մարտ. — Սիամի գահաժառանգ իշխանը Լոնտրայէն մեկնեցաւ Ս. Բէթէրապուրկ երթալու համար:

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՓ

ՃԻՊՈՒԹԻ, Մեծ. Տիար Մ. Թ. — Ձեր բարեկամներէն միոյն միջոցաւ մեզի դրկուած հինգ անգղ. լիրաներն ստացած ենք մեծաւ շնորհակալեօք: Կը միթիթարուէնք տեսնելով Ձեզ նմաններ՝ որ Արշալոյսի յարատեւութեանը օժանդակելու ազնիւ նպատակաւ կը փութան օգնել մեզ:

ՅՕԲՇԱՆԻ (Ռուսներէն). Մեծ. Տիար Յ. Միսիր. — Ծնորհակալեօք ստացանք Տիար Յ. Տէրհատի միջոցաւ Ձեր զրկած գումարն: Ըստ Ձեր յանձնարարութեան «Արշալոյս»-էն օրինակ մը կը նուիրենք Կիւրախորրամոյն, ներկայ թիւէն սկսեալ ԱՂԻՔՍԱՆԴՐՈՒՍ. Մեծ. Տիար Չ. Սիվազլի. — Մանուկեաններէ ստացանք Ձեր զրկած գումարն եւ Ձեզ յանձնարարութեան համաձայն տեղւոյդ Ա. զգ. վարժարանին կը զրկենք օրինակ մը, այս թիւէն սկսեալ:

ԽԱՐԹՈՒՄ. Տ. Փ. Տ. — Ստացած ենք: 18րդէն սկսած է:

ԳԱՀԻՐԷ. Տիար Գ. Ի. Ընկ. — Յայտարարութեան համար Ձեր բրած կանխավճարին թիւերը լրացած են 24րդով: Մեր վերջերս բրած ծանուցման համաձայն թէ՛ «Ազգայնականութիւնը կանխիկ վճարելի են», անցեալ օրեր Ձեր մնացեալ վճարման ստացակարգը զրկուեցան: Ձեզ, որուն անընդունելի առարկութիւններ բրած էք:

Ուստի հարկ կը համարինք ծանուցմանը Ձեզ թէ՛ մինչեւ յառաջիկայ ուրբաթ օր մնացեալ գումարը եթէ չհասցնէք մեզ, պիտի ստիպուինք վերցնել: Ձեր յայտարարութիւնը հառաջիկայ չարաթ օրուան թիւէն սկսեալ:

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՉՈՒՄԱՐ ԺԱՆԻ

ԱՆԵՔՅՈՏՆԵՐ ԵՒ ՎԷՊԻԿՆԵՐ

Ա. ՄՍՍ ԿԱԶՄՈՒԱԾ

Կը վաճառուի ի գին 5 որշ. ողջ

Դիմել առ Մ. ՀԱՅՎՈՒՆԷ, Հայկական

սրճարան:

Շատ թուով գնույններուն 20% զեղջ:

Տնօրէն «Արշալոյս» լրագրի.

Ձեր 67 թիւ լրագրոյն մէջ կարդացինք որ ի լրոյ տեղեկանալով հաղորդած էք թէ՛ Տեղւոյս Նաոն դատարանը ի նպատակ Տէր Ա. գահաժառանգութեանը վրէժնաւորութեանը համար իր կողմէն բացուած էր իրեն դէմ:

Այդ լուրը շատ սխալ հաղորդուած է Ձեզ. իրաւ է որ Տէր Ա. գահաժառանգութեանը կամ ինքզինքը համոզել կուզէ թէ շահած է դատը, բայց պէտք է ըսել թէ՛ մենք ալ կորսնցուցած չենք:

Հետեւեալը երբ մին շահել կը կարծէ եւ միւսը կը հաւատայ թէ կորսնցուցած չէ, պէտք կը լլայ միջինը գտնել. յետաձգուած է ըսել, որ չիտակը եղած կը լլայ:

Մտորեմ անկիւն մը շնորհեցէք երկրորդիս Ձեր Պատ. թերթին մէջ:

Փ. ԹՈՒՐԱՊՕՅ

26 Մարտ 1900.

Մ. Ն. — Այս դատի խնդրոյն մէջ Տիար Փ. Թուրապօ չէ՛ միայն որ պաշտպանել կուզէ որբուհի մը իրաւունքներն, այլ շատեր՝ մեր նախորդ թուով տուած տեղեկութիւնները կարգաւով, կուզին ձայնակցել Պ. Թուրապօի եւ պաշտպան կենալ որբուհոյն իրաւանց հանրութեան կարծեմը իրաւաստանին ենթարկելով սոյն խնդիրն:

Այս երկու երեք օրերուն մէջ քանի մը նամակներ պտացած ենք, որոնք այս նիւթին կը վերաբերին:

Բայց որովհետեւ մեր թերթին նեղ սիւնակներն այնպիսի ընդարձակ գրուածները ընդունել թոյլ չեն տար եւ միւս կողմէն ընդհանուր ձգտում մը կը տեսնենք գէպ այս հակած, որպիսի յարմար կը դատենք առաջիկայիս այս հարցին ծագողը համառօտիւ պատմել եւ ըստ բնի մեր ընթացողաց կարծիքներն հաւաքել, որոնք պէտք է գրուած ըլլան: 1) շատ ամփոփ. 2) տողերու մէջ սեղմուած: 2) յայտնի ստորագրութեամբ: 3) անծանօթ եղողներն պէտք է ո՛րեւէ կերպով ինքզինքնին ծանօթացնեն մեզ: 4) իրենց ստորագրութիւնը յայտնել չ'սկսողները, պէտք է զատ թղթի վրայ իրենց բուն ստորագրութիւնը զրկեն մեզ:

ԵՐՈՊԱԿԱՆ ԹՂԹԱԲԵՐ

Փարիզ 16 Մարտ. 1900

Պ. ՏԷԼԻՔԱՍԷԻ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Քանի մը ժամանակէ ի վեր տարաձայնութիւն մը կար եւրոպական Պետութեանց թրանսպարտ պատերազմին մասին, այդ լուրը երեկ տեղի տուաւ վիճաբանութեան մը Յրանսական Մերակոյտին մէջ: Լօ-է-Կարօնի ներկայացուցիչ ծերակուտական՝ Պ.

Շրմիէ հարցապնդում մը ըրաւ այդ մասին եւ քայտարութիւններ պահանջեց Արտաքին գործոց նախարարէն Պ. ՏԷԼԵՔԱՍԷ հետեւեալ բացատրութիւններն տուաւ:

« Բոլորովին անհիմն է կարծել թէ այդ պատերազմին սկսելէն ի վեր, Փրանսական կառավարութիւնը մերժած է ընկերակցել ու է առաջարկել՝ առանց չէզոքութեան փնտախու, թշնամութեանց դադարման համար: »

Դարձեալ անկարելի է առարկել թէ երբ և իցէ կառավարութիւնը խօսք մը կամ շարժում մը ըրած լինի՝ միջամտութեան գաղափարը պաշտպանողներն վճատեցնելու: Նուազ սխալ չէ նաև թէ երբ և իցէ այս խնդրոյ, ինչպէս նաև ուրիշ խնդիրներու մասին անհասկացողութեան շուրջ մը անգամ տեղի ունեցած լինի Յրանսայի եւ Ռուսիոյ միջև, որոց համաձայնութիւնը ամէն օր աւելի մտերիմ, աւելի գործունայ ամէն տեսակ բարձրասանքէ և կանխածէ զուրկ է:

Յրանսան, Պարենն, դադրած չէ առատաձեռն ազգը լինելէ, զոր աշխարհ ճանչցած, անոր վրայ հիւսցած և երբեմն զայն շքած է:

Բայց յետ սոյնքան դժուար փորձառութեանց և եւրոպական զօրութեանց խորին փոփոխութեանց, Յրանսա այլ ևս չկրնար ընդունել որ իւր պարտականութիւններն դէպի աշխարհս, իրեն մոռցնել տան իւր պարտականութիւններն դէպ առ ինքն:

Նա իւր նախկին զօրութեանէն բան մը կորսնցուցած չէ, բայց առաջով բնազդում մը իրեն կը յայտնէ թէ այլ ևս անհողութեամբ այդ բանը չկրնար ընել. նա բաւական զոհողութիւններ ըրած է միջազգային և մարդկային ձեռնարկներու մէջ: Երկուսն որ նա այսօր առանց նախանձելու կրնայ դիտել ուրիշներու նախաձեռնութիւնը, անոնց աջակցիլ և ծափահարել անոնց յաջողութիւնը: »

Հին Ձեռնարկները եւ Մի ճԱՌԱԳԱՅԹՆԵՐԸ:

Մի ճառագայթները այսօր սկսած են գործածել հին ձեռագիրները կարգաւոր: հին ժամանակները երբ մագաղաթը կը պակօէր գրչագիրները հին ձեռագիրները կ'առնէին վրան գրուածը կը քերէին և նոր բան կը գրէին: Բայց քերումը լաւ չէր լինէր, այնպէս որ մեր ձեռքը հասած ձեռագիրներուն վրայ եթէ acide մը անցուի,

ԼԱ ՄԻՉՈՒՄԱԼ ԼԱՅՑ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՅԽԱՐՅԻ ԱՄԵՆԷՆ ՀԱՐՈՒՍՏԸ ԵՒ ԿԱՐԵՒՈՐԸ

ԵՐԱՇԽԱՒՈՐԵԱԼ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԻ | ՄԻԼԻԱՐ 437 ՄԻԼԻՈՆ

Ապահովագրեալներուն կը բաժնէ ամենէն աւելի շահաբաժինները:

Ապահովագրեալներուն արդէն վճարած է կամ ի նպատակ իրենց գումարած է 3 ՄԻԼԻԱՐ 480 ՄԻԼԻՈՆ որ գրեթէ աշխարհի ուրիշ որ և է ընկերութեան մէջ միլիար աւելի է:

Ս. ԼԷՈՒՍՐ Ընդհանուր ներկայացուցիչ ի Գահիրէ:

Այլաբար մէջ գտնուող ուրիշ որ և է ընկերութեան աւելի երաշխաւորութիւններ, ընդարձակ գործառնութիւններ և հրապարակի վրայ աւելի ապահովագրութիւններ ունի և աւելի ապահովագրի կը գանձէ:

ԱԼԷՔՍԻՍ ԼԱՎԻՉՈՆ գլխաւոր գործ. յ'Ազգ. քառնագրիս:

հին ձեռագիրը երևանի 'երկ, թէպէս երկ-
րորդ մեզամ գրուածը քիչ մը կ'առնուի
Պիֆիթիթի րոֆէսորը փորձեր է այդ
քերուած ձեռագիրները Roentgenի ճա-
ռագայթով կարգաւ և բաւական յաջողու-
թիւն գտած է, այնպէս այս կիրառութիւնը
մեծ փոփոխութիւն մը առաջ պիտի բերէ
հնագրութեան (Paléographie) ինչ մեջ, մա-
նուանդ որ ասով երևան պիտի գան Գի-
կերոնի Հասարակացեանքի և կայտի
Հաստատութիւն (Institutes) անուն գրու-
թիւնները որոնք մեծ լոյս պիտի սփռեն
հին Հասարակացեանքի, սահմանադրու-
թեան կայուն վրայ

ՅՈՒՅԱՆՆԻՍԻՆ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ
Պատմագիտական յայտարարուած է, զոր-
ցահանդէսը առաջիկայ ամսոյ 15ին ան-
պատճառ պիտի բացուի, արդէն պաշտո-
նական հրատարակութիւնով են Պատմա-
թեանց երեկ այցելութիւնը մը բրինձ օտար
Պատմութեանց յատկացուած մասին, ամէնքն
գրեթէ աւարտած են բայց գեռ առ նուազն
15 օրուան պէտք ունին պատրաստ լինելու
համար: Պատրաստութիւնները ամէն օր
հոկայական քայլեր կ'առնուին, աշխատ-
չներու և գործաւորներու թիւը կ'ընդհանրա-
կած, տանապալակած են աւելի շուտ վեր-
ջացները համար գործաւորները ալ ու ձախ
գեանին վրայ և ամպերու մէջ գործիքնե-
րու, աշխատակներու վրայ մըջիւնի պէս
կերթան կուգան, կը գամեն, կը ծեփեն,
կը տանին ու կը բերեն: Հագեթ մէկ
ամիս առաջ գեռ շատ բան չէր երևար,
երեկ մենք բարձրովին նոր քաղաք մը տե-
սանք զմայլած, հրաշքի պալատներով, կո-
թողներով, գործիքներով, աշխատակներով,
պողտայներով, քիմիայի արտագրած բոլոր
գործերով: Վաղը ինչե՞ր պիտի տես-
նենք!

A. S. ԵՒ Մ. Ս. ԴԱԻԻԹ ԲԷԿ

ՀԵԼՎԱՆԻ ՎԻՃԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԿԻՐԱԿԻ 25 ՄԱՐՏ 1900

9939	1263	8870	6307	5951	4060
139	3793	4921	1557	668	8636
6148	2494	1465	7208	7496	7463
8040	9382	9443	284	1278	7147
	4440	4285	348		

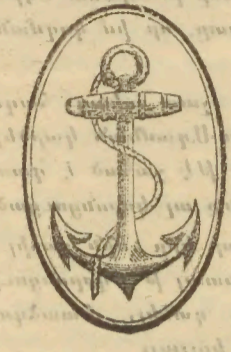
ՀԱՅ ԳԵՐՁԱԿ
ՏԻՐԱՆ ՆԻՐՄԻԻԶԵԱՆ

Շարէ Մօհամէտ Սի Վիթորիա զեղարանի քով

Այս անգամ նորաձեւութեանց և ճա-
շակի յարմար իր ըրած նոր ապկարաններն
հասած ըլլալով, իրեն զիմոզ յաճախորդաց
ձեւաւոր հագուստներ պատրաստել կը խոս-
տանայ խիստ չափաւոր գներով:

Անգամ մը փորձելու համար հոն դի-
մողը, սրտի գոհունակութեամբ պիտի մեկնի
և ամեն անգամ ձեւաւոր հագուստ ունե-
նալու համար դարձեալ հոն պիտի դիմէ:

Վ. Ա. ՃԱՌԱՏՈՒՆ ԹԷՅԻ
Գ. ԽՍԱՊՈՒԼԵԱՆ ԸՆԿ
ՇԱՐԷ-ԱՊՏԻԻԼ-ԱԶԻԶ



Թէյի գործածութեան ընդհանրանա-
լովն, թէյի ճաշակն ևս նրբացած է. որով
թէյի առևտուրն վաճառականութենէ աւելի
արուեստ մըն է որ միայն երկարատե և
ճոխ առևտուրէ յառաջ եկած փորձառու-
թեամբ կ'ստացուի:

Մեր տունն, այս արդէն հանրածանօթ
է իր քսանամեայ գոյութեամբ և ընդարձակ
գրքատունութեամբ, այս տարի էլ իր մար-
նաւոր գործակալաց ձեռամբ գնած է բազ-
մազան և մեծաքանակ ընտիր թէյեր 21-
նԱՍՏԱՆԻ, ՃԱՌԱՏԻ, ՄԷՅՂԱՆԻ և ՀՆԻԿԱՍ-
ՏԱՆԻ գլխաւոր արտադրիչներէն, որոցմէ
արդէն հագած է մեզ. ինչպէս նաև ձը-
մեռուան կղանակի յարմար թէյեր, որոնք
իրենց գերնախր հատուկութեամբ ամեն
ճաշակի յարմար ըլլալով հանդերձ, դնելով
20 ՓՄԱՆՆՑ աժանութեամբ ալ ամեն քսակի
դիւրամատչելի են:

Թէ Գ. Պոլսոյ և գաւառացի, և թէ օտար
երկիրներու մէջ մեր տան ցոյց տրուած
վստահութիւնն կը քաջապիտէ մեզ առաւել
ևս յարիւր մեր սկզբունքին, որ է՝

Ուղղամտութիւն Թէյերու ճեպակի կօրնի
և զնոց մասին:

Մեծաքանակ թէ փոքրաքանակ մեզի
եղած կԱՆԻԿ դրամով յանձնարարութիւնը
փութով կը կատարուին:

28 — 30

ՏՕՏՕՏՕՏ ՏՕՏՕ Փ. ԷՎԼԻԵԱՆ
Սանկիեան Առանձնաբոյժ
Ապրիլ Շարէ Բուլղարի Թիւ 55

Կը պատրաստէ ամեն բերաններու և հա-
սակի յարմար ընտիր ապրանքներով կեզժ
ակուններ:

Կը դադարեցնէ վայրկենապէս ակուայի ցա-
ւերը, ամերիկեան նորագոյն մեթօտով իւր
պատրաստած դեղերովն:

Կը բուժէ լինտերու և բերնի ամեն տե-
սակ հիւանդութիւններն:

Իր լեցուցած ակուններուն տոկունու-
թիւնն առ նուազն երկու տարուան համար
կ'երաշխաւորէ:

Վկայեալ աղքատներու ձրի դարմանում,
ամէն օր կէսօրէ ետք ժամը 5—5:

ՀԱՅՎԱԶԵԱՆ ՓՈՒՌ
ԵԿԱԻՕՑ ԵՒ ԸՆԿ

Օռօզի Պաֆ վաճառատան մօտերը կամե-
կ-Պեմարի հիւս ղիմացը

ԵԿԱԻՕՑ ԵՒ ԸՆԿ բազմաթիւ նորանոր
յաճախորդներէ գտած ընդունելութիւն-
ներէն քաջալերուած, պատիւ ունին յայ-
տարարելու թէ թրեկց փուռին մէջ պատ-
րաստուած ընտիր հացերը զուտ և անխար-
դախ ալիւրէ պիտի ըլլան միշտ:

ԵԿԱԻՕՑ ԵՒ ԸՆԿ թեան փուռին մէջ
զաղղիական, անգլիական, գերմանական և
յունական հացեր պիտի պատրաստուին,
իրենց տեսակին մէջ անմրցելի ըլլալու պայ-
մանաւ:

ԵԿԱԻՕՑ ԵՒ ԸՆԿ ամենամեծ լնուածքով
պիտի պատրաստեն սուրճի, թէյի և կաթի
պաքսիմանքներ և այլն:

ԵԿԱԻՕՑ ԵՒ ԸՆԿ թեան եղած յանձ-
նարարութիւնը ամենայն ճշ դրութեամբ և
փութով կը կատարուին:

ԿՈՊԷՌ ՊԷՆԼԵԱՆ
ՆՈՐ ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՁԱՏՈՒՆ ԵՒ ՆԿԱՐՁԱՏՈՒՆ

Տասնըկու տարիներ շարունակ կարևոր լու-
սանկարչատուններու մէջ աշխատելով, արեւստին
ամեն ճիւղերը լաւ ճշգրտած և փորձառութիւն
ստացած է:

Պատը մէջ Ապրիլի 15-ին եղաւ ան, ինչպէս
և ուրիշ մի քանի ժամօթ տառերը, քաղաքի մէջ
վերջին անգամ էլ քեզեան գործատան մէջ ամենա-
կարեւոր պաշտօնը վարած, այժմ անտարբեր գործա-
տեղի էր կը հիմնէ Էպիֆանիա Կաթիլ Եւրօ-
թիւ ՇԷՔԷՐՏՍԻ ճիւղը զիմաց թիւ 3 արարելու-
նին կրողը յաճախ ուր կը պատրաստէ լուսա-
նկարներ, ինչպէս և գուրը կուգան ի հարկին:

Ականխարման բնական մեծութեամբ:

Պենտանակրներ ամերիկեան մի քանիով, ո-
րոնք երբէք չեն աւրուիր:

Գունաւոր լուսանկարներ ամեն մեծութեամբ
բնական գոյներով փրենարիւր:

Իւզաների եւ ջրաշերտի պատկերներ, և ընդ
Լուսանկարի և պատկերահանութեան վերա-
բերեալ յանձնարարութիւններ կ'ընդունի ուր
բու, սեպտեմբեր և օգոստոս ամիսները:

Իրեն զիմոզ յաճախորդներն հանել տուած
լուսանկարներն և նա միւսերոյնէն գունաւոր մը
նուէր պիտի ստանան, որ նորութիւն մ'է:

Դիմե է՞ք եւ կատարելապէս գոհ պիտի մնաք:

ԳԻՐԲ ՈՒՉՈՂՆԵՐՈՒՆ

Գահիրէի և շրջակայից գրասէր Հայ
հասարակութեան դիւրութիւն մը տալու
մտքը կը ծանուցուի թէ Հայերէն ամեն
գիրք, (Գրասական, Գործողական, Գիտական,
Գրական, Արուեստական, Բանասիրական,
Վարչական և այլն) որ հրատարակուած են
և կը հրատարակուին Պոլսո, Իզմիր, Երու-
սաղէմ, Թիֆլիզ, Վենետիկ ու Վիեննա,
կարելի է դիւրամատչելի տպագրութեամբով
ձեռք բերել՝ դիմելով Տիար Կ. Նաւասար-
դեանի, Գալստեան վարժարան հայոց
ի Գահիրէ և Գոմաշից ԿԱՄՈՂՆԵՐՈՒՆ